

A propòsit del Monument

Setmanes enrera, per una emissió radiofònica andorrana que ens arribava a través de l'aparell receptor d'un familiar, escoltavem uns motius musicals que ens delectaren extraordinàriament. Eren uns aires populars rossellonesos la majoria dels quals ja coneixiem ja que en altre temps els cantaven sovint els orfeons de Catalunya, i per constituir així mateix la pasta mollar de bona part de les sardanes d'En Pep Ventura: "El Rossinyol", "On són les oquetes?", "El cant dels ocells" i "El Pardal", la tonada d'aquella cançó que el mariscal Jofre va demanar als músics figuerencs quan aquests, trobant-se a París per primera vegada, volgueren anar a fer-li una serenada, perquè —els va dir— aquella era la cançó que li cantava la seva mare per fer-lo dormir, quan ell era infant. I aquells aires pirenenics com el de "Les noies de Prats de Molló" i altres que el notable compositor Antoni Juncà va prendre per tema central de les seves bellíssimes i robustes sardanes que encara avui fan goig d'escoltar. I així mateix aquelles melodies canigonenques, com la de "Muntanyes regalades", que desprenen tot temps la frescor i la poesia dels alts cims... Quanta bellesa! Com van nèixer aquestes cançons? Qui les va inspirar? De segur que nasqueren com un accident de la mateixa naturalesa, com un bleixar d'una geganta condormida que va treient enfora les seves ànsies vitals, i per això van perdurant a través dels temps ja que d'apagar-se la cançó, voldria dir que s'hauria apagat també aquell bleixar que és el recòndit esperit de les nostres comarques.

Com és sabut, En Pep Ventura havia recollit aquells motius cançonístics de la vella gent de masies i poblets rossellonesos, com ho feia així mateix amb els de la marina i de la plana del nostre Empordà, per exaltar-los tot fent-los vibrar en la seva màgica tenora en el tànyer de la qual, segons han recalcat tots els seus biògrafs, n'era un gran mestre, i aquest és potser el matís més sobressortint de la seva personalitat. Prenia després aquells temes centrals, els posava cap i pota (que, per cert, són la part més vulgar de les seves composicions) i quedaven convertits en les sardanes que tant entusiasmaaven als nostres avantpassats, que les puntejaven amb la devoció de qui aconsegueix un rite religiós. Altres compositors empordanesos van seguir l'exemple d'En